

<p>نام حوزه درخواست کننده:</p>	<p>باسمه تعالی درخواست پیشنهاد طرح پژوهشی Request for Proposal (RFP)</p>	 <p>کمیته ملی پژوهش‌های باستان‌شناسی</p>
--------------------------------	---	---

۱- عنوان طرح:

چالش‌ها و فرصت‌های حضور مهاجرین خارجی در محلات شهید آوینی و طرق شهر مشهد و ارائه راهکارهای مناسب به منظور کاهش تعارضات و تقویت تعاملات آنها با جامعه محلی از مسیر اجرای برنامه‌های بازآفرینی شهری

۲- بیان مسئله:

حرکت مکانی یا مهاجرت، پدیده‌ای است که از قرن‌ها پیش واقع می‌شده است و در دنیای امروز یک پدیده رایج است. به طوریکه افراد برای پیدا کردن کار، تحصیل و وضعیت معیشتی بهتر از یک منطقه به منطقه دیگر، از یک شهر به شهر دیگر و حتی از یک کشور به کشور دیگر مهاجرت می‌نمایند و این مهاجرت معمولاً از مناطق کمتر برخوردار به مناطق برخوردار صورت می‌گیرد. مهاجرت آگه چه مزایایی از نظر تأمین نیروی انسانی برای جامعه میزبان دارد، اما نگرش غالب به این پدیده، نگاهی منفی و آسیب‌شناسانه است. این مهاجرت‌ها چه از راه قانونی و چه غیرقانونی می‌تواند پیامدها و چالش‌های عمیق اقتصادی، سیاسی و اجتماعی به دنبال داشته باشد. هنوز بسیاری از مسائل شدید اجتماعی با مهاجرت ارتباط دارد.

گسترش شهرنشینی نیز در اثر مهاجرت‌های بی‌رویه اگرچه مستقیماً منجر به کج‌رفتاری نمی‌شود، اما شرایطی را فراهم می‌کند که می‌تواند از عمده‌ترین عوامل کج‌روی باشد. پژوهش‌ها نیز نشان داده است که در اغلب مناطق شهری کم‌برخوردار کلان‌شهرها، آسیب‌ها و چالش‌های اجتماعی در بین مهاجرین بیشتر بوده است و آنها زندگی سخت و پرمشقتی را داشته‌اند. البته قوانین مختلفی برای مدیریت مهاجرین خارجی در کشورها، از جمله کشور ایران وجود دارد ولی تحقیقات نشان داده است که در کنترل چالش‌های آنان ضعف‌های چندی وجود دارد.

استان خراسان رضوی به دلیل همجواری با کشور افغانستان، میزبان شمار زیادی از مهاجرین خارجی است و کلان‌شهر مشهد هم از این قاعده مستثنی نبوده و در اغلب محلات آن بالاخص محلات کم‌برخوردار شهر، حضور مهاجرین افغانستانی پررنگ است. این مهاجرین اغلب در مناطق شرقی و شمالی شهر سکونت داشته و شرایط زندگی سختی را نیز تحمل می‌کنند. طبیعتاً به دلیل تفاوت‌های فرهنگی، اختلاف نظرهای اجتماعی و عدم توازن اقتصادی، چالش‌های متعددی ممکن است در بین این گروه و ساکنین و جامعه میزبان وجود داشته باشد، در صورتی که این مسائل شناسایی و راهکارهای جبرانی پیشنهاد شود، پیامدهای حضور مهاجرین نیز کاهش خواهد یافت.

در محلات شهید آوینی و طرق شهر مشهد مهاجرین خارجی سکونت دارند و در نوع فرهنگ، آداب و رسوم، رفتارهای اجتماعی و اقتصادی آنها با مردم ساکن و بومی اختلافاتی وجود دارد. بررسی اختلاف‌ها، چالش‌ها، نگرش‌ها و مسائل پیش‌آمده بین این مهاجرین و مردم بومی هدفی است که این پژوهش دنبال می‌کند. این دو محله جزو محلات هدف بازآفرینی است و دفتر توسعه محلی با رویکرد تسهیل‌گری اجتماعی در آن

مستقر است. بنابراین بررسی این چالش‌ها و ارائه راهکارهای جبرانی می‌تواند به نیازهای این دفتر پاسخ داده و به تعارضات احتمالی بین این دو گروه پایان و یا کاهش دهد.

۳- اهمیت و ضرورت و یا چالش‌های موجود نهاد پیشنهاد دهنده:

تعارضات بین مهاجرین خارجی و افراد بومی می‌تواند پیامدهای جبران‌ناپذیری در حوزه‌های امنیتی، اجتماعی، اقتصادی و حتی بهداشتی داشته باشد. این تعارضات بر مشارکت، احساس تعلق و امنیت مردم محلات تأثیر منفی دارد و در نتیجه افراد بومی را نیز وادار به واکنش‌هایی گاهاً نسنجیده می‌کند. انجام این پژوهش به متولیان امر کمک می‌کند بر این مسائل فائق آیند و هزینه‌های زندگی و مدیریت محله را کاهش دهند. در حال حاضر تعاملات مناسبی بین این دو گروه وجود دارد ولی اجرای این پژوهش از حیث تقویت این تعاملات و کاهش اختلاف‌نظرها کمک خواهد کرد.

۴- اهداف اصلی:

هدف از اجرای این پژوهش در دو بند زیر خلاصه می‌شود:

- ۱- شناسایی چالش‌های بین مهاجرین خارجی و جامعه بومی محلات شهید آوینی و طرق شهر مشهد
 - ۲- ارائه راهکارهای کاهش چالش‌های موجود و تقویت کننده فرصت‌های حضور مهاجرین خارجی با رویکرد بازآفرینی و امکان استفاده توسط دفتر تسهیلگری
- این دو هدف، اهداف جزئی‌تر زیر را نیز دنبال می‌کند:
- ۱- شناسایی چالش‌ها و فرصت‌های اجتماعی و فرهنگی مهاجرین خارجی در این محلات
 - ۲- شناسایی چالش‌ها و فرصت‌های اقتصادی و اشتغال مهاجرین خارجی در این محلات
 - ۳- شناسایی چالش‌ها و فرصت‌های کالبدی، محیطی و بهداشتی مهاجرین خارجی در این محلات
 - ۴- ارائه راهکارهای کالبدی کاهش‌دهنده چالش‌ها و تقویت کننده فرصت‌های حضور مهاجرین خارجی در محلات
 - ۵- ارائه راهکارهای عملکردی-برنامه‌ای کاهش‌دهنده چالش‌ها و تقویت کننده فرصت‌های حضور مهاجرین خارجی در محلات
 - ۶- ارائه دستورالعمل و برنامه عملیاتی ویژه دفتر تسهیل‌گری در راستای کاهش چالش‌ها و تقویت فرصت‌ها

۵- دستاوردهای مورد انتظار طرح:

با اجرای این پژوهش انتظار می‌رود، دستاوردهای زیر بدست آید:

- ۱- شناسایی وضعیت اجتماعی، فرهنگی و کیفیت زندگی مهاجرین خارجی
- ۲- چالش‌ها و فرصت‌های مرتبط با حضور مهاجرین خارجی در محله
- ۳- راهکارهای عام و ویژه دفتر تسهیل‌گری برای کاهش این چالش‌ها و تقویت فرصت‌ها

۶- خدمات مورد انتظار در طرح:

به طور واقعی این طرح خدمات زیر را ارائه می‌کند:

- ۱- گزارش وضعیت چالش‌ها و فرصت‌های حضور مهاجرین خارجی در محلات شهید آوینی و طرق به تفکیک ابعاد آن

۲- برنامه‌های عملیاتی کاهش‌دهنده چالش‌ها و تقویت‌کننده فرصت‌های مختلف مبتنی بر حضور مهاجرین خارجی

۷- محدوده زمانی، مکانی و هزینه‌ای برای انجام طرح:

پژوهش حاضر در سال ۱۳۹۹، در محلات شهید آوینی و طرق مشهد و با اعتبار حدودی ۴۰۰ میلیون ریال و در مدت زمان ۴ ماه قابل انجام است.

۸- تخصص‌های اصلی برای انجام طرح:

برای اجرای این پژوهش تخصص جامعه‌شناسی، روان‌شناسی، برنامه‌ریزی شهری و حقوق نیاز است.

۹- پاسخگویی در خصوص موضوع طرح:

محمد محمدیان - ۰۵۱۳۱۲۹۱۰۸۲